

HET

VRYYE BLAD,

BODE VAN LIMBURG.

Algemeen welzyn. — Godsdienst. — Vaderland. — Vryheid.

Men schryft in by A. SCHOOF, eigen.-uitg. van het VRYYE BLAD, wekelyks verschynende des zaterdags 's avonds. — Abonnement prys : voor de stad, 5 fr. per jaer; 3 fr. per half jaer; 1-75 per trimester. Voor buiten, 5-50 per jaer; 3 fr. per half jaer; 2 fr. per trimester. Vooraf betaalbaar. — Alle toezending van brieven, geld, enz. moet ons vrachtyr geworden.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De poolsche opstand heeft eene bedrijvigheid hernomen, die zelfs door de russische depechen bestatigd wordt. Hem wordt hulp uit den vreemde toegestuurd. Eene depeche berigt ons dat een poolsch legioen van twee regimenten gisteren in Polen verwacht werd en in Polen moest dringen langs de grens van Bessarabie. Aenzienlyke troepen waren in die rigting gezonden om die hulp tegen te houden.

De berigten vermelden talryke afgezonderde worstelingen, waerin de opstandelingen dan de overhand hebben dan weer verslagen worden. Het laeste dezer gevechten had maendag naby Konin plaats. de wosteling moet zeer bloedig geweest zyn, en de Russen hebben er veel volk in verloren. De prins van Wittgenstein werd gekwetst en viel in de handen der oproerlingen.

Eene depeche, verleden woensdag te Brussel aengekomen, meldde dat de oproerlingen, aengevoerd door Czachowski, te Lezaysk waren verslagen geworden. Die tyding is gansch valsch; gemeld korps heeft zich by dat van Cieskowski gevoegd, en een telegram van den 26 meldt dat dit legerhoofd met de Russen een gevecht gehad heeft, te Zawierki, waerin hy de overhand gehad heeft.

De Polakken hebben nog de overhand gehad in andere ontmoetingen. De benden, welke van het woud van Zagarowo (gouvernement van Plock) hun hoofdkwartier gemaakt hebben, hebben de vyanden in alle ontmoetingen verslagen, zoo verre dat de russische bevelhebbers hulp hebben moeten vragen.

DE KLEINE

BOERENKNAEP.

EPISODE UIT DE OORLOGEN DER CHOUANNERIE.
(VERVOLG.)

Het zien van een ruiter, die in volle galop weg vlugt, had aen den burger Thomas en ook aen burger Bertin stof tot nadenken gegeven. Zy kwamen vry slecht gemutst op het kasteel terug, lieten hier en daer nog een houweelslag doen, en hielden toen te samen eene soort van raedsvergadering.

— Burger, zeide Thomas, ik zie het, wy waren beiden tot hetzelfde doel gekomen; wy wilden ons meester maken van den Regent.

— Ten behoeve der republiek! viel Bertin met nadruk hem in de rede.

— Klaerblyklyk! hernam Thomas. De diamant voorheen der kroon, zoude slechts door myne zuivere en onbedorvene handen zyn gegaen. Maer op dit oogenblik is de Regent voortvlugtig.

— Dat is maer al te waer, zuchtte Bertin.

— En hy, die haer heeft medegenomen, zou ons wel eens de tegen-revolutionnaire benden achter na kunnen sturen.

— Ik verbeeld my dat dit niet onmogelyk is.

— Ik ben niet bang, burger Bertin.

— Ik ben zonder vrees, burger Thomas, maer...

— Ter zake.

Anderzyds vernemen wy dat in het woud van Kasmierez, niet verre van de grens, in het noord-westen van Konin, een talryk korps, gevormd in het groot-hertogdom Posen, onder de bevelen van Milawski en grootendeels samengesteld uit soldaten der Pruisische landwehr, den 23 door de Russen zou aengevallen geweest zyn en verslagen na een langen en krachtadigen weêrstand.

Eene briefwisseling uit Londen, toegestuurd aen de *Opinion nation.*, meldt dat den 21 meert 's avonds uit deze stad een expeditie-korps vertrokken is, bestemd voor Polen. Het heeft er zich heen begeven langs de Middellandsche en de Zwarte zeeën. Dit korps wordt aengevoerd door Theopheel Lapinski, die zich berucht gemaakt heeft door de voordeelen, welke hy op de Russen in den Caucasus behaald heeft.

Prins von Metternich, sedert weinige dagen in Parys terug, is door den keizer en den minister van buitenlandsche zaken ontvangen geworden. Eene zeer vriendschappelyke verstandhouding schynt gevestigd te zyn tusschen de gouvernementen van Oostenryk en Vrankryk opzigtens de poolsche kwestie. In welken zin? Men weet er niets van, doch de dagbladen uit Parys, welke Polen geneegen zyn, toonen zich zeer tevrede over de reis van M. von Metternich naar Weenen.

Het *Journal de Saint-Petersbourg* meldt dat de oostenryksche gezant, M. von Thun verleden zaterdag zyne terugroepings-brieven aen den keizer heeft overhandigd.

De briefwisselingen uit Athenen spreken van een nieuw kandidatuer

— De republiek heeft ons noodig.
— Ik spreek niet van vlugten!
— Ik zou een dergelyk voorstel met verontwaardiging afwyzen.

— Dat weet ik, burger Thomas, ik ben er meer van overtuigd dan gy zelf zoud kunnen gelooven. Ik stel alleen voor om den aftogt te blazen.

— Die der tien duizend heeft Themistocles vereeuwigd, merkte Thomas op, die geen weetniet was.

— Ik geloof dat gy Xenophon bedoelt, verbeterde Bertin.

— Themistocles of Xenophon, dat scheelt my niet burger. Gy stelt dus voor om op te breken?

— Behoudens een beter voorstel, burger!
— Ik geef my op uwe bedenkingen over, zeide Thomas met verdienstvollen ernst.

En de verdedigers van het vaderland vertrokken, zoo als ze gekomen waren, met ledige handen en bloetsvoets. Om de waerschynlykheid niet te kwetsen, moeten wy echter bekennen dat de onbedorvene zaeken van den burger Thomas, en ook die van den burger Bertin, schuilplaats verleenden aen eene menigte kostbare kleinigheden, waervan de republiek geen voordeel trok. Toen de heer de Thelouars en zyne gezellen voor het kasteel van Graives aenkwamen, waren de Blauwen sedert een uer op weg naar Vannes

tot den troon van Griekenland. Het is die van prins Willem, tweeden zoon van prins Christiaan, erfgenaem van de kroon van Denemarken.

Als een belangryk incident van den amerikaenschen burgeroorlog, dient het volgende vermeld te worden. President Lincoln heeft de aenhouding bevolen van Brigham-Young, het opperhoofd der Mormonen en gouverneur van Utah. Er was sedert eenigen tyd misverstand tusschen Brigham-Young en de overheden der Vereenigde-Staten. De gouverneur Harding had aen den bonds-kolonel bevolen van den profeet der Mormonen aen te houden, maer de Heiligen van de laetste dagen hebben de wapens gevat om hun opperhoofd te verdedigen. Brigham is dan nog op vrye voeten en zal het waerschynlyk blyven. Immers hy heeft vele aenhangers die zich tot het mormorismus en de veelwyverij bekeerd hebben sedert hunne aenkomst te Utah, ondanks de wet van het Kongres welke M. Lincoln niet durft doen uitvoeren op de boorden van het Salé meir.

Byaldien het gouvernement van Washington volherdt in zyn ontwerp van Brigham-Young te doen aenhouden, zullen de Mormonen hem uit al hunne krachten verdedigen, en zullen wy eenen eeuwigen oorlog by den reeds bestaenden te voegen hebben.

De loting.

La Paix haelt een nieuw voorbeeld aen, hoe moreel de loting is; men vraegt zich af, of het dan nog geen tyd wordt dat de onregtveerdige instelling, uit de dagen van dwingelandy, uit ons midden verdwynt:

« Onder de afschuwelykheden der militaire

en naar Redon. De twee zonen van den markies weitelden geen oogenblik; de inlichtingen van Janet Legeff hadden hen onderdrukt waer Mev. de Thelouars was, en de markies bevond zich ongetwyfeld by haer.

Zy lieten dadelyk de eerste der dry deuren aenvallen, die naar de geheime schuilplaats leidden.

Het gedruisch met de hefboomen deed den angst in het hart van Henrette de Thelouars weder ontwaken. Sedert een uer dat zy niets meer hoorde, was haer schrik bedaerd; zy begon te hopen. Maer het geraes dat zy in eene andere rigting hoorde overtuigde haer dat er nieuwe poogingen werden gedaan.

De eerste deur was de zwakste; zy was spoedig verbryzeld.

Toen de yzere staven op de tweede sloegen, werd de ziel van Henriette van een gescheurd. De dood naderde; de dood voor haer kind.

Zy zag met angstigen blik op naar den markies. De gryzaerd zat onbewegelyk; hy hoorde nog niets.

De tweede deur bood meer tegenstand dan de eerste, maer bezweek eindelyk; een verward gedruisch van stemmen en voetstappen deed zich hooren, en een hevige byslag deed den dikken slagboom der binnenste deur van het vertrek dreunen.

Henriette plofte neder op hare knien en

lotery, halen wy het volgende aen: een aerdewerker, arm en blind, en zyne vrouw, eene waschvrouw welke bykans altyd ziek is — hebben 8 kinderen, waervan de oudste nu een slecht nummer getrokken heeft. De ootmoediging is in deze arme familie want de oudste zoon onderhoudt heel het huishouden met de 2 a 3 fr., die hy dagelyks wint als passementwerker.

« Hy eens vertrokken, zal de grootste armoede in dien huiskring heerschen. Had die jongen nu geen blinden vader, noch jonge broeders en zusters te onderhouden, dan zou hy vry van dienst zyn! En juist omdat hy zooveel pligten te vervullen heeft, komt de wet hem beletten deze te volbrengen. De gevallen van dien aerd zyn niet raer, maer het bovenstaende is gebeurd onder myn oog, en ik deel het meê aen de lezers der *Paix*.

» Als men de bloedbelasting van naby werken ziet, wordt men beproefd en beschaemd en men is verwonderd, dat onze wetgevers den moed hebben van zich bezig te houden met bagatellen, alvorens niet geheel of ten minste gedeeltelyk, de onregtveerdigheid der konskriptie verzacht te hebben. »

— Een lid der koninglyke Landbouw-maetschappij van Engeland overwegende dat de konskriptie schadelijk is aen den akkerbouw, en altyd door den Engeland als eene aenranding der persoonlyke vryheid is beschouwd geworden, stelt aen de belgische landbouwmaetschappijen voor, eenen pryskamp uit te schryven en eene gouden medalie van groot modeel uit te loven, voor het beste opstel waerin de oorsprong der konskriptie wordt aengeduid als ook de beloften van afschaffing, welke achtereenvolgens door Lodewyk XVIII, Willem I, Lodewyk-Philips en Frans II van Napels zyn gedaan; de ongelukken welke voor de klassen der samenleving en vooral voor de veldwerkers uit de konskriptie

bedekte haren zoon met hare gekruiste handen.

De markies integendeel stond regt op en wierp eenen verwonderden blik op de deur.

— Van dien kant verwachtte ik hen niet, mompelde hy; — maer wat kan het schelen.

Hy roerde met den vinger het kruid om in het tonnetje en nam de lont in zyne hand.

— Henrette! Henriette riep op dat oogenblik van buiten de stem van den heer Thelouars.

De jeugdige vrouw stond half op. Eene uitzinnige vreugde en die men niet moet beproeven te beschryven, pvermeesterde haer hart.

— Hy is het! myn God! hy is het! sprak zy, zich zelve naar de deur voortslepende.

De stem van den heer de Graives antwoordde op statige, eentoonige en onderworpen wyze en zeide:

— *De profundis clamavi ad te Domine; Domine, exaudi vocem meam!*

Te gelyker tyd naderde hy de lont aen de lamp.

— Armand! gorgelde Henriette, die byna niet meer kon speken; haest u, hy laet ons in de lucht springen!

Maer de deur, die sterke verschaning bezweek nog niet, en de heer de Graives meende dat het dan een geschikt oogenblik was om te sterven. Hy moest den vyand zien

zyn voortgesproten, hare overeenigbaarheid met de grondwettelyk regiem, enz.

Een brief over Polen

Een der ergste vyanden van het katholicismus, de heer Edgar Quinet, had geloofd zich tot katholieke geestelykheid te mogen wenden, opdat zy belang zoude stellen in het ongelukkige Polen. De bede begon met eene dier beleedigen welke aen de vervolgers van onzen godsdienst zoo gemeen zyn: het katholicismus schaert zich, zeggen zy, langs den kant van de sterkste; het is met de slagtoffers niet; het geeft de hand aen de heulen.

Daernawil de de heer Quinet dat de geestelykheid vooruitreden en de noodklok kleppen zoude.

't Is op dit program dat Mgr Dupanloup, bisschop van Orleans, geantwoord heeft in die bewonderenswaardige en welsprekende taet, die al de schriften van den uitstekenden prelaet kenmerkt. Wy zullen niet over die heerlyke bladzyde uitweiden, elkeen zal ze willen lezen.

Antwoord van Mgr den Bisschop van Orleans op de Bede door den heer E. Quinet aen de katholieke geestelykheid toegestuurd ten voordeele van Polen.

Mynheer,

Onder de verrassingen die zich dikwyls voor ons in deze zonderlingetyden voordoen, is het my zelden gebeurd er eene te vinden gelyk die my veroorzaekt is door de Bede tot de katholieke geestelykheid, door u afgekonden gunste van Polen, in de kolommen van den *Siecle* en de *Opinion nationale*.

Gy zyt het, mynheer; gy, die over eenige jaren deze zinsnede neerschreef: «Men moet het in het slyk vermachten!» Zoon en hoogepriester der katholieke Kerk, siddert myne hand als zy die beleediging op het papier brengt. Om te schryven aen hem die ze uitbragt, moet ik eenen geweldigen tegenzin overmeesteren; en gy zoudt my voor uitnemend weinig achten, hadde ik een ander gevoel. Gy zoudt met myne ligtgeloovigheid lachen, indien ik my niet mistrouwde van de Bede die gy heden toestuert tot die geestelykheid, van dewelke gy gisteren zoo wreedyk het geloof aanrandet, en welker eere gy nog in die Bede zelve kwetst.

Nogtans, ik wil en moet antwoorden op een beroep hetwelk zoo zonderling en zoo vreemd voorkomt, dat men, als men 't leest, zich waerlyk moet vragen of het eene hulde of eene beleediging, een strik of eene uitdaging is.

Van de eerste woorden af beschuldigt gy ons dat wy ons langs den kant van den sterkste scharen: »die lastering verontveerdigt my. Wy zyn in Groot-Brittanje langs den kant van Ierland; in den Oosten voor de Christenen van Liban; in Amerika langs den kant der slaven; in Rusland langs den kant van Polen; in Italië langs den kant van den Paus; in de geheele wereld langs den kant der zwakken, der armen, der kinderen, der verlatenen; langs de zyde der eerbaarheid, des gewetens, der eerlykheid, van alles wat hier op aerde geslagen, gehoord, gekruist wordt met Jesus-Christus. Ziedaer, hoe wy langs den kant van den sterkste zyn!

Gy zegt dat wy, «de verledene eeuw, het hert van Polen neergeslagen hebben.»

Indien ik de geschiedenis der verledene eeuw opensla, zie ik dat Paus Clemens XIII, den 30 april 1767 schreef aen den koning van Vrankryk, aen den koning van Spanje, aen

om de laetste daed van zyn leven te heiligen. Hy wilde geen zelfmoord doen: heldhaftige zielen, zoo als de zyne, gebruiken hunne hand niet in plaats van Gods hand, om eenen verlangden dood te verhaesten. Zy wachten, omdat zy even sterk zyn om te lyden als om te durven. Zoo hy verlangde te sterven, het was alleen als christen en soldaet; zoo hy de zorg van zyn verscheiden niet overliet aen de kogels der republikeinen, was het omdat hy meende dat hy stervende den schat moest vernietigen, welken hy niet langer kon verdedigen.

Hy haeste zich dus niet, en de lont boven de lamp houdende, vervolgde hy zyn doodsgebed:

Fiant aures tuae intendentes in vocem deprecationis meae.

— Armand! Armand! schreeuwde de arme Henriette.

De slagen verdubbelden en de heer de Thelouars antwoordde:

— Hier ben ik! nog ééne minuut en ik ben hy u!

Eene minuut!... Henriette gevoelde dat zy krankzinnig werd; dan eens bad zy God, dan wierp zy zich weder voor de voeten van den gryzaerd, die haer niet hoorde en niet zien wilde.

Een laetste slag deed een stuk uit de deur

den keizer van Duitschland, ten voordeele van Polen; dat Clemens XIV ook die groote zaek aenbevoel den 7 september 1774, vyftien dagen alvorens hy vóór God verscheen; dat twintigmael — versta het wel — in openbare en plegtige stuks, die twee Pauzen, *ALLEEN IN EUROPA*, met al de kracht, welke het geloof, de liefdadigheid, de liefde tot de regtveerdigheid inboezemen, tegen de ongerechtigheid der overheersching en der verdeling van Polen geprotesteerd hebben.

En ik lees in dezelve geschiedenis der verledene eeuw, dat den 18 november 1773, Voltaire aen den koning van Pruisen schreef: «Men beweert dat gy het zyt, sire, die de » verdeling van Polen hebt uitgedacht, en » ik geloof het omdat DAER GEEST IN ZIT.»

Na dit zonderling beginsel der Bede, die gy ons toestuert, wat vraegt gy ons eindelyk, mynheer? Ons geld? — Wy zyn gereed het voor de slagtoffers te geven. Maer gy zelf zegt dat er hier geene spraek is van omhalingen. — Onze woorden? Wie dan heeft er sedert eene eeuw gesproken, wie schryft er zoo schoon, wie petitioneert er op den oogenblik voor Polen meer dan de katholieken?... Is het niet een der onzen, graef de Maister, die van de eersten de verdeling van Polen VERFOEDELYK heeft genoemd?

Wat wilt gy dan? Akten? Welke akten? Dat wy vooruit trekken, dat wy de noodklok kleppen, kortom dat wy tot de wapens roepen?

Ik antwoord u: Hetgeen gedaen kan worden door de geestelykheid, doet de geestelykheid van Polen dapper en onverschrokken. Zy zegent zy troost, zy ondersteunt, zy zorgt. De kerken staen open voor de gekwelden; de priesters vreezen niet zich aen allerhande gevaren bloot te stellen, om hunne broeders by te staen, en ik zeg en daervoor.

Als men weet wat er omgegaen is en nog omgaet op deze aerde; wat de zielen en het geloof sedert eene eeuw te lyden hebben, is het onmogelyk niet te gevoelen dat er daer eene groote katholieke zaak in gelegen is. De poolse geestelykheid is nationaal, en er is onder hen geen enkel priester-hert dat niet klopt voor zyn vaderland.

Gy zoudt willen dat wy den oorlog prediken. Indien wy hem predikten zyt gy dan wel zeker dat er onder de uwen geene zouden zyn die ons zouden voor oogen leggen dat wy ministers van vrede zyn.

(Het vervolg hierna.)

Het luchtverschynsel.

Omtrent het luchtverschynsel dat zich in den avond van den 4 dezer in heel het land en zelf in Duitschland heeft vertoond, verneemt men nog gedurig nadere byzonderheden. Vele zeggen echter, dat de waarnemingen en opmerkingen hierover zeer uiteenloopen. En geen wonder; het onverwachte korstondige van het verschynsel en de onbekendheid met datgene waerop het by de waarnemingen daarvan vooral aenkomt, maakt dat vele berichten slechts geringe weerde hebben, terwyl heel eenvoudige opmerkingen dikwyls belangryk zyn om den aert en loop ervan beter te leeren kennen.

Verschynselen zoo als dat van den 4 dezer, dat zich door een buitengewoon licht onderscheidde, zyn zeer zeldzaam. In vele gevallen vielen er, kort na dat zich een vuerbol vertoond had, een of meer steenen neer die

springen. De markuis hield de lont aen de lamp zeggende:

— *Si iniquitates observaveris...*

Er viel nog een plank. — De gryzaerd hield op met bidden en zeide met geestdrift.

— Myn God, ontvang onze zielen!

Maer op hetzelfde oogenblik dat de lon ontvlamde, werd het vertrek door een straal verlicht; een pistoolschot viel van den kant van het schietgat, en de verbryzelde lamp vloog in stukken.

— Alles heeft zyn tyd! zeide op dat oogenblik de blyde Janet; en het is nu geen tyd voor het *de profundis*.

Niemand in het vertrek had het gehoord, want Henriette ond er al de aendoeningen die haer seder twaelf uren bestormden, eindelyk bezwykende, lag buiten kennis op den grond.

Janet Legoff deed intusschen alle mogelyke moeite om te zien, wat er in de cel omging, waarin het slechts weinig schemerdag was. Wy zouden den lezer wel willen diets maken dat hy zich daer ten gevolge eener diepzinnige berekening bevond, maer waerom de waarheid te kort gedaen? Janet was een kind. Ongeduldig geworden omdat het werk zyn er gezellen hem te langzaam ging, wilde hy de eerste van alle zyn, om aen zyne jonge meesters het teeken van redding te geven; van tak op tak was hy tot aen het schietgat

somtyds diep in den grond sloegen, en als zy spoedig werden uitgegraven, nog warm waren. Korts na het springen verneemf men gewoonlyk eenen slag, die sterker of zwakker is naermate men zich digter by of verder van de plaats bevindt, waer het geluid ontstaet. Vuerbollen hebben zich zeker reeds sedert het bestaen der wereld vertoond en het nedervallen daarvan is ook even zoo dikwyls voorgezonden.

De natuerkundigen van vroegere eeuwen en zelfs nog van deze, hebben allerlei veronderstellingen gemaakt, aengaende den aert en den oorsprong dezer raedselachtige verschynsels. De eene beweerde dat het metaeldampen waren, die zich onder byzondere omstandigheden in den dampkring verzamelen en ontbranden, de ander, dat het steenen zouden zyn die uit de vuerbergen der maen naer de aerde wordt geslingerd, doch de eene veronderstelling is even zoo onwaerschynlyk als de andere, en na genoeg allen kunnen op goede gronden weersproken worden. Sommigen loochenden zelfs, dat er by het verschynen van vuerbollen stoffen uit de lucht zouden vallen, en het was wel het gemaklykst.

In het jaer 1819 verscheen er echter een werk van Chladni, *over vuerverschynsels en over met deze nedergevallene massa's*. De schryver heeft daerin de meeste gevallen van dien aert uit de geschiedenis byeenverzameld. Het getal daer van bedroeg meer dan 280. Voorts beschouwde hy daerin de steenen yzermassas die, naer het uitwendig voorkomen te oordeelen, voor luchtsteenen kunnen worden gehouden en, in een woord, hy wist hela ngstelling voor de zaak op te wekken en tot het doen van waarnemingen aen te zetten.

Het gevolg hiervan was, dat men er meer de aandacht op vestigde en de waarnemingen openbaer maakte. Het bleek toen dat deze verschynselen niet zoo zeldzaam zyn als men vroeger wel meende, en men zegde: «Het is alsof Chladni de meteorsteenen uit de lucht heeft doen vallen.» Het is hier de plaats niet om aengaende deze verschynselen, in byzonderheden te treden, doch het zal den lezer zeker niet ongevallig zyn om, ter vergelyking met den vuerbol van den 4 dezer, enkele byzonderheden medegedeeld te zien, aengaende een verschynsel van dien aert dat door den beroemden franschen natuerkundige Biot nauwkeurig onderzocht is.

Het had den 26 april 1803 in Vrankryk plaats. Des namiddags, ten 1 uer, zag men te Caen, Pont Audemer en andere plaatsen eenen vuerbol met zeer helderen glans, en die zich met groote snelheid door de lucht bewoog. Terstond daarna hoorde men te L'Aigle en meer dan 30 mylen in den omtrek een hevige gekraek dat met dry of vier slagen, als kanonschoten, begon en als in het geknetter van het klein geweevuervorging. Dit geraes hield 5 of 6 minuten aen, de vuerbol was intusschen verdwenen en in de rigtiug

genaderd, aen welks opening hy zich vastkleemde.

Hy kwam er juist voor, op het oogenblik dat de gryzaerd het derde vers van het doodsgezag begon, en met een oogslag had hy alles geraden. Zyn pistool te grypen en op de lamp te mikken was het werk van eene seconde. — De uitslag bewees dat hy goed had gemikt.

Toen de lamp uit was, zag Janet niets en was hy ontsteld.

— Haest u wat! riep hy, even als of zyne gezellen hem hadden kunnen hooren, — wie weet wat de oude mynheer nu weer in het hoofd kan krygen!

Inderdaed toen de heer de Graives, zag dat de lamp uit was, werd hy woedend. Hy liep zoo spoedig als zyne oude beenen het hem vergunden, naer de holte waeruit hy vroeger het tonnetje met kruid had gehaald en nam er een pistool uit, dat hy naer het schietgat rigtte. Maer hy bedacht zich terstond.

— Ik heb maer een! dacht hy; als ik dit schot verspeel, waermede ontsteek ik dan het tonnetje!

Hy ging dus weder naer de tafel, besloten om er een einde aen te maken, hetgeen hy ongetwyfeld zoo hebben gedaen, zoo Janet, wiens oogen zich aen de duisternis wendden,

waerin dit plaats had, vertoonde zich een e kleine wolk.

Die wolk was zeer hoog, want op twee plaatsen die een uer gaens van elkander gelegen waren, meende men haer precies in het toppunt te zien. Gedurende het genoemde geknetter viel er eene menigte steenen neer, waervan Biot het getal op 2,000 a 3,000 begrootte.

Zy waren op eene streek verspreid van eene lange ronde gedaente, van 2 1/2 myl lengte by 1 myl breedte. De zwaerste steenen wogen 17,5 kilogrammen, en de kleinste 4 oncen. De massa der gezamentlyke steenen werd door Biot op 10,000 kilogrammen geschat. Zy vielen heel neder, waren in den beginnen week zoo dat zy de indrukken van de de voorwerpen hadden waermede zy in aenraking waren gekomen, doch werden spoedig hard. Dit geval zou met dog een aantal anderen kunnen worden vermeerdert. De omstandigheden, die by deze verschynselen plaats hebben, komen in de hoofdzaken overeen.

Indien men nu vraegt welke de uitkomsten zyn van de oonderzoekingen die, aengaende de vuerbollen en luchtsteenen in het werk zyn gesteld, dan komen deze kortelyk op het volgende neder:

De vuerbollen zyn lichamen die niet tot deze aerde behooren. Zy zweven volgens de wetten der traegheid en der aantrekkingskracht, in bepaalde wegen in de hemelruimte rond. Doorsnyden deze wege die der aerde en bevindt deze zich gelyktydig met zoodanig lichaam in de nabyligheit van de doorsnede, dan wordt het lichaam door de aerde aangehouden en valt, na allengs tot de oppervlakte genaderd te zyn, daarop neer. Waerschynlyk worden deze lichamen eerst lichtend wanneer zy in den dampkring der aerde komen, dat is op 5 tot 18 mylen boven hare oppervlakte.

Zy voegen geene onbekende stoffen aen de aerde toe, want de scheikunde heeft, by de ontleding der luchtsteenen, geene stoffen gevonden die niet reeds op de aerde bekend waren. De rangschikking en verbinding der bestanddeelen, wykt echter min of meer van die der bekende mineralen af. In eenige gevallen is het byna zuiver yzer, en daer dit zelden op de aerde voorkomt (behalve in enkele stukken die hier en daer, soms van zeer groot massa worden aangetroffen), vermoedt men dat deze ook eenmaal als vuerbollen of meteorsteenen uit de lucht zyn gevallen.

Wat nu den vuerbol van den 4 dezer aengaet, zoo is hierboven reeds opgemerkt, dat niet alle berichten daeromtrent even precies zyn. Wy kunnen alleen tot eene meer nauwkeurige kennis daarvan geraken door de onderlinge vergelyking, rangschikking en beoordeeling van vele berichten uit onderscheidene, zelfs zeer verwyderde plaatsen. Daeruit kan blyken waer zich het verschynsel het eerst heeft vertoond, welke weg het heeft genomen en waer het kan zyn neergevallen.

hem door een tweeden schot het pistool niet uit de hand had geschoten.

— Knap geraekt! riep de jongen met een langen vreugde-kreet.

De heer de Graives beantwoordde hem met een wanhopig gezucht. Hy viel neder op zyn stoel, en verkeerde in eene volkomene verslagenheid. By geluk bleef hy er niet lang in. Eenige minuten daarna stielen de koningsgezinden de deur naer binnen open, en Mevr. de Thelouars lag in de armen van haren man, God dankende en haer gered kind naer Armandopheffende, terwyl zy zich zelve afvroeg of twaelf uren van angst niet genoeg beloond waren door dit oogenblik van onuitsprekelyke vreugde.

De markies van Graives was niet zoo spoedig weder in zyne humeur, en hy ontving zyne zonen die hem zynen marteldood ontamen, zeer koel: toen hy echter zyn hoorn terug had en men hem had doen verstaan, hoe Janet Legoff hem belet had zyn doodsplan te volvoeren, wierp hy een verteederden blik in een der hoeken van den grooten zaal van Graives, waer de heer de Thelouars zyn kld tegen het hart drukte.

— Het zou jammer zyn geweest! mompelde hy, en ook de schat is gered. — Breng de knaep eens by my!

Janet kwam, rood van schaemte den strooijen hoed om de hand draeiende.

TE BEKOMEN BY

LOUIS EGGEN,

in 't Wit peerd, op de Houtmerkt,
te Sint-Truiden:

HESPEN EN SPEK

aen 1 fr. 16 c. den kilo.

GESMOLTEN VET

aen 1 fr. 40 c. den kilo.

Vermindering van prys voor die
er eene zekere hoeveelheid van zullen
nemen.

BY

PORTMANS-CRULS,

Kiekenmerkt, 56, te Sint-Truiden:

EENIGSTF DEPOT

VAN ECHE

PETROL-OLIE

(Minerael-Olie)

VOOR

DE STAD EN DE PROVINCIE,

KOMENDE DIREKT UIT NEW-YORK.

Deze MINERAEL-OLIE verdient
voornamelyk den voorkeur door hare
voordeelige hoedanigheden: zeer
profytig brandende, verspreidt zy
een buitengewoon sterk licht zonder
het minste gevaer noch onaengena-
men reuk.

Eerste kwaliteit: 60 c. den liter.

GROOT ASSORTIMENT VAN

LAMPEN

van 2 tot 7 fr.

QUINQUETS VOOR SALONS

van 9 tot 15 fr.

De Olie en de Lampen of Quinquets
zyn gewaarborgd en worden aen de
billykste pryzen verkocht.

Men kan insgelyks by denzelven
bekomen: Glazen voor amerikaen-
sche lampen aen 25 c.; Glazen voor
gewoone lampen aen 18 c.; verder
alle andere artikels in glas, kristal
en porselein.

Hy gelast zich ook met het herma-
ken alle andere lampen tot het ver-
bruik der minerael-olie.

GROOTE VERMINDERING VAN PRYS.

TE BEKOMEN BY

ROGGEN-WAUTERS,

in de Steenstraet, 519, •

allerbeste DROOG SPEK aen 64 cen-
tiemen den halven kilo, 1-20 den kil.

Gerookte HESPEN aen 1-20 den kil.

Drooge ERWTEN aen 25 c. den lit.

Drooge BOONEN aen 30 c. id.

Hy heeft de eer het publiek bekend
te maken dat hy by zynen vorigen
handel eenen SPECERYWINKEL komt te
voegen, en hoopt door de goede hoe-
danigheid zynen koopwaer en de ma-
tigheid der pryzen eenieders gunst te
verwerven.

Onder de pers by A. SCHOOFS om eerstdaegs te verschynen:

DE SLAGTOFFERS DER BLOEDWET.

DE BRAVE JOSEF, EEN LOTELING VAN 1848,

door J.-B. d. G.

Een fraei boekd. groot in-16 met zorg gedrukt op schoon papier.

UIT DE PERSEN GEKOMEN VAN J. H. VANDER SCHELDEN, BOEKD.-UITG., TE GENT,

VERKRYGBAER TEN BUREELE DEZES BLADS:

Groote Volkstheologie

DOOR J. HILLEGEER,

PRIESTER DER SOCIETEIT JESU.

Groot boekdeel in-8° van 860 bladzyden, versierd met 32 duitsche printen.

Prys: 5 franken.

BOEKHANDELARY A. SCHOOFS, OP DE VISCHMERKT.

MOEDERLIEFDE. — Tafereelen uit onzen
tyd, door Hendrik Conscience. Met acht pla-
ten, door Edward Dujardin. 2 boekd. 4 00

HET GOUDLAND. — Lotgevallen van dry
Vlamingen die naer Californië vaerden om
goud te zoeken, door Hendrik Conscience.
Met 8 platen, door E. Dujardin. 2 boekd. 4 00

STAES DE NACHTWAKER of zulke Mees-
ters zulke Gasten. Gentsch zedeverhael, door
Karel Lybaert, schryver van URSLA. 0 85

KEUR VAN PROZASTUKKEN uit de beste
nederduitsche segryvers. 2 00

DE ROMEINSCHE REPUBLIEK in ver-
band met Lionello en gevolg makende aen
den Jood van Verona, door A. Bresciani. 2 00

NAPOLEON I EN DE KERK, naer de ge-
schiedschryvers Cantu, Rohrbacher en Ar-
taud, Thiers, Mignet, Alzog, Chateaubriand,
enz., door P. Dubois, pr. 0 80

JESUS LEVEN den kinderen ten voorbeeld
gegeven, door den eerw. heer Pastoor van
Hörpmael. 0 40

HULDEKRANS AEN DEN H. JOSEF, of de
Maend Meert, in vlaemschen rym, door den
zelven. 0 40

HANDBOEK DER H. KINDEHEID, door
denzelven. 0 12

DE TWEE LEGERS. 0 12

† OVER DE H. COMMUNIE, door Mgr.
De Ségur. Vertaling van M. Davidts. 0 10

LEVEN VAN DEN H. ANTONIUS VAN
PADUA, van de orde der Minderbroeders,
door den E. P. Servatius Dirks. 1-50

DE GODSVRUCHT TOT DEN H. KRUIS-
WEG, behelzende twaelf nieuwe oefeningen
om den H. Kruisweg met vrucht te doen,
door den E. P. Archangelus Vendrickx. 1-40

DE ZENDING van Jesus-Christus en der
Geloovigen, door den eerw. P. J.-B. Boone
van de S. J., gevolgd van: Middelen om wel
te leven en wel te sterven, door J. Hille-
geer S. J. 0 15

CHRISTELYKE ONBERWYZINGEN en
uitleggingen op elke vraag van den Mechel-
schen Catechismus, door den zeer eerw. heer
J.-B. Mertens, pastoor te Humbeke. 2 boekd. 6 00

HEMELSCH MYN of Schat der Aflaten
vergunnd door den H. Stoel waerin men oogen-
blykelyk al de aflaten aentref, die gedurende
het jaer dag voor dag kunnen verdiend wor-
den. Verzameling aen de vurige communi-
canten opgedragen. Eerste vlaemsche uit-
gaef. Met zorg overzien door den eerw. heer
J. Tollenaere, kanonik, boekkeurder by het
bisdom van Gent. 1 25

HET KERKELYK JAER of uitlegging der
voornaemste feesten, plegtigheden en gods-
dienstige gebruiken der katholyke Kerk, door
A.-M.-J. Van Meel, pr. 1-80

KATECHISMUS VAN VOLHERDING of ge-
schiedkundige, onderwyzende, zedelyke, ver-
dedigende, kerkdienstkundige, wysgerige en
maetschappelyke uitlegging van den gods-
dienst, door Mgr. J. Gaume. 8 boekdeelen.
Het boekd. 2 50

HISTOIRE DE ST-ANTOINE DE PADOUE
de l'ordre des Frères-Mineurs, par le R. P.
Servais Dirks. 1-50

CONFÉRENCES du R. P. Lacordaire, pré-
cédées d'une notice biographique, par M. P.
Lorain, et ornées du portrait de l'auteur. 12-00

PERFECTION CHRÉTIENNE, par Rodri-
guez. 2 volumes. 7-00

GLOIRE DE MARIE, par Saint-Alphonse
de Liguori. Traduit par L.-J. Dujardin.

POUVOIR DE S. JOSEPH, par le R. P.
A.-M. Hugnet. 1-50

GLOIRE ET VERTUS DE S. JOSEPH ou
Méditations pour le mois de Mars et tous les
mercredis de l'année, par l'abbé Huguet. 1-25

ROMANS GRECS. Contes et Nouvelles, par
Alexandre Rancavis. Traduit du grec, par
J.-S. De Fourgar. 2 vol. 5 00

Ouvrages du R. P. BRESCIANI, de la Compagnie de Jésus.

LE JUIF DE VERONE. 4e édition. deux
volumes. 4-00

LA RÉPUBLIQUE ROMAINE. 2-00

LIONELLI. 2-00

LORENZO suivi de DON GIAOVANI. 2-00

MAISON DE GLACE. 2-00

LE ZOUAVE PONTIFICAL.

EERSTE COMMUNIE.

Kerkboeken van 36 c^{men} tot 50 fr. — Paternosters
van 25 c^{men} tot 25 fr.

ALLERHANDE NIEUWIGHEDEN VOOR GESCHENKEN.

FONDERIE DE FER,

RUE DU RUISSEAU, 456, ST.-TROND.

M. Joseph Delhaute a l'honneur
d'informer le public qu'il continue
la fonderie de fer dans la même
maison. Il espère conserver la con-
fiance du public, qui pendant neuf
ans a su apprécier la qualité supé-
rieure de ses fontes.

Il se recommande à la bienveil-
lance de chacun.

TER DRUKKERY VAN DIT BLAD

GELAST MEN ZICH MET

alle drukwerken,

ZOO ALS

Boekwerken, Registers, Circularen,
Facturen, Affichen, Trouw- Doods-
en andere Brieven, Doodsbeeldekens,
enz. enz.

Alles met de grootste zorg en aen
zeer gematigde pryzen.

A messieurs les Curés.

CONCURRENCE IMPOSSIBLE.

MANUFACTURE

D'ORNEMENTS D'ÉGLISE

EN TOUT GENRE

de J.-A.-H. LEYNEN, Libraire,

A KLEINE-BROGEL, (Limbourg belge).

Les grands avantages dont je jouis
sur la plupart des autres fabricants;
étant établi a la campagne où je fais
confectionner tout à prix réduit; et
tirant directement, à des conditions
favorables, toutes mes étoffes de
Lyon, Parys etc, me fournissent les
moyens de vendre à des prix infé-
rieurs à tous ceux qui ont été établis
jusqu'à présent.

EXEMPLE:

Une chasuble (toutes les couleurs
en usage,) avec les accessoires, fond
Damassé-soie et coton, belle croix
brochée ornée, galon système et à
crête, glacé belle qualité, forme et
confection excellentes coûte 45 à 50
fr. Franco en Hollande 50 à 55 fr.

Les mêmes, avec croix brochée
argent ou soie, même galon argent
ou soie, même prix. Chasubles de
moindre qualité depuis 30 fr. Chasu-
ble en moire, or ou argent invariables,
unies ou avec croix différente, galon
or ou argent, ou en autres étoffes or
et argent faux, mi-fin de 60 à 250 fr.

Chasubles brodées depuis 200 à
1,200 fr, et plus.

Drapeaux, bannières, chappes,
dalmatique, étoles, humeraux, robes
et manteaux de vierge, intérieur de
tabernacle, baldaquins, stations, mé-
daillons peints et brodés, le tout à
des prix proportionnés. Restauration.

Je confectionne une chasuble,
vieux pour 5 francs.

Habitué de traiter complètement
en confiance avec mes respectables
cliens, je leurs laisse la liberté de
tenir à ma disposition moyennant
avis, les livraisons qui ne seront pas
conformes à leurs commandes, et
qui ne surpasseront leur attente.
Facilité de paiement.

J.-A.-H. LEYNEN.

BELANGRYK BERIGT

Mme BROUCKAERT-LAERMANS

heeft de eer het publiek bekend te
maken dat zy haer magazyn geopend
heeft in de Ridderstraet, in het huis
genaemd den *Gulden Visch*.

Men kan by haer bekomen alle
soorten van specery en mercery, als-
ook al wat ellegoederen betreft, zoo
als franschen Mérinos, Moiré voor
onderrokken, Lynwaed, alle nieu-
wigheden voor kleederen, laken voor
paletots, broeken, enz.

De geringheid der pryzen zal alle
konkurrentie onmogelyk maken.

Vertrekuren v. den Yzerenweg.

Van ST-TRUIDEN naer BRUSSEL, LUIK,
ANTWERPEN en GENT:

8 ure 15 minuten 's morgens.
1 uer 19 » na midd. (Exp.)
6 ure 51 » 's avonds.

Van ST-TRUIDEN naer HASSELT, MAES-
TRICHT en AKEN:

9 ure 36 minuten 's morgens.
3 ure 57 » na midd. (Vit.)
7 ure 55 » 's avonds.

Postwagendienst.

Van Sint-Truiden naer Tongeren:
's morgens om 10 ure en na middag
om 4 ure.

Van Sint-Truiden naer Thienen:
's woensdags en 's zaterdags om 2
ure na middag.

St-Truiden.—Boekd. A. Schoofs, Vischmerkt.